

Obr. 6. Hlinsko. Polotovar kamenného broušeného artefaktu. Foto Z. Schenk.

Fig. 6. Hlinsko. Polished stone semi-finished artefact. Photo by Z. Schenk.

Literatura

Šebela, L., Škrdla, P., Schenk, Z. 2007: Hlinsko (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 48, 359–362.

Summary

Hlinsko (Přerov District), “Kouty”. An isolated Eneolithic polished stone artefact (semi-finished stone artefact) was found in 2018.

Zdeněk Schenk

Holasovice (okr. Opava)

„Dvůr“, parc. č. 387/2.

Kultura nálevkovitých pohárů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Ostravě.

Lokalizace: S-JTSK – -1080566.58, -502707.4

V rámci stavby malé retenční nádrže v prostoru známé polokulturní lokality v Holasovicích (kulturní památka r. č. 31622/8-1379) byla prozkoumána jedna zásobní jáma. V její výplni se vedle zlomků keramiky platěnické fáze kultury lužických popelnicových polí (viz oddíl Doba železná) nacházely také četné zlomky keramiky nálevkovitých pohárů. Nejednalo se o překvapivý nálezu, jelikož v blízkosti našeho výzkumu prozkoumal již v roce 1953 (na zahradě za domem č. p. 57) Lumír Jisl (1955) jednu zásobní jámu téže kultury. V roce 1959 odkryla Vlasta Šikulová (1961) nedaleko od této lokality kulturní vrstvu a 6 objektů, které rovněž datovala do pozdní fáze kultury nálevkovitých pohárů.

Literatura

Jisl, L. 1955: Záchrana eneolitických jam z Holasovic a Opavy roku 1953. *Časopis Slezského muzea*, série B 2, 36–43.

Šikulová, V. 1961: K otázce rybolovu v mladší době kamenné. *Časopis Slezského muzea*, série B 10, 1–17.

Summary

Holasovice (Opava District). A rescue excavation was carried out at the Holasovice – “Dvůr” polycultural site in 2020. Fragments of Funnel Beaker culture pottery were found in the fill of a pit from the Platěnice phase of the Lusatian Urnfield culture.

Tereza Tichá Krasnokutská

Holubice (okr. Vyškov)

„U Cihelen“, parc. č. 2096, 1459/4-1459/9, 2086, 2087, 2088/1, 2088/2, 2089/1, 2089/2, 2090, 2091, 2092/1, 2.

Kultura zvoncovitých pohárů. Pohřebiště/hřbitov. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Vyškovska, p. o.

Lokalizace: 49.1750583N, 16.8216944E

Záchraný archeologický výzkum se uskutečnil během výstavby inženýrských sítí a rodinných domů. V jeho průběhu jsme odkryli celkem 44 archeologických objektů. Z tohoto počtu bylo 23 kostrových hrobů a 21 sídlištních objektů. Dva hroby nejsou zcela přesně datovatelné. Hrob 816 patří patrně únětické kultuře. Ostatní kostrové hroby patří kultuře zvoncovitých pohárů. (obr. 7, 8). Z 21 hrobů bylo 10 dětských, 5 ženských a 5 mužských. Jeden hrob se nepodařilo blíže určit. Všechny hrobové jámy byly orientovány přibližně ve směru východ–západ. Ženy byly dle zvyklostí pochovávány ve skrčené poloze na pravém boku, muži taktéž ve skrčené poloze na levém boku. Pokrčení kosterních pozůstatků bylo většinou výrazné se silně skrčenými dolními končetinami. Horní končetiny byly většinou skrčené před hrudníkem. Hroby 814, 817 a 818 byly porušeny hliníkem slezské fáze kultury lužických popelnicových polí (KLPP) a hroby 821, 822 porušoval další hliník kultury středodunajských popelnicových polí (KSPP) (objekt 526). Tyto hroby zůstaly zpravidla v anatomické poloze i s hrobovou výbavou, v několika z nich chyběly lebky či jiné části skeletu. Jen v dětském hrobě 822 byly kosterní pozůstatky (bez lebky) nahromaděny ve shluku na dně hrobové jámy. U lidu KSPP je patrný respekt k pohřebišti. Hrobové jámy kultury se zvoncovitými poháry se vyznačovaly variabilitou, a to jak v hloubce, tak tvaru. Nejmělčí jáma (hrob 818) zasahovala 3 cm do podloží a bylo do ní pohřbeno 11–12leté dítě. Nejhlubší jáma (hrob 815) měřila 92 cm a byla v ní pohřbena 35–40letá žena. Velmi mělké hroby byly v několika případech poškozeny skrývkou ornice (skrýváno max. 30 cm). Průměrná hloubka dětských hrobů byla 23 cm, ženských 60 cm a mužských 48 cm. V nejhlubších hrobech byli pohřbeni jedinci s největší hrobovou výbavou.

Věk pohřbených dětí se pohyboval od 3 do 13 let. Na pohřebišti jsme nezjistili žádné pohřby dětí mladších tří let. Dětské hroby byly vybaveny keramickými milodary. Převážně džbánky a mísami. Věk zemřelých žen se pohyboval od 20 do přibližně 59 let. I v ženských hrobech byla nejtýpovějším milodarem keramika – převážně mísy, džbánky, poháry. Méně často se objevily džbány, hrnce, amfory. V hrobě 810 (žena 40–49 let) byla spolu se dvěma poháry, mísou a džbánkem uložena i hluboká mísa na čtyřech nožkách. Zemřelá asi 20letá žena v hrobě 802 byla vybavena i náhrdelníkem z kostěných korálek. Ve zkoumaných mužských hrobech se věk pohřbených mužů pohybuje od 30 do 45 let. Kromě obvyklé keramické výbavy, tvořené většinou mísou, džbánem či džbánkem, ojediněle pohárem, byly ve dvou hrobech nalezeny i dvě nátepní destičky (jedna kompletní kamenná – hrob 806 a druhá, silně se rozpadající, kostěná – hrob 811).

Vzhledem k tomu, že první hroby kultury se zvoncovitými poháry byly nalezeny již na konci 19. století západně od námi zkoumané plochy a další hroby východně od ní (při stavbě dálnice D1), je pravděpodobné, že prozkoumané hrobové celky jsou součástí poměrně rozsáhlého pohřebiště, které pokračuje východním, západním i severním směrem. Zkoumaná plocha se nachází v jižní části intravilánu Holubic na jižně exponovaném svahu. Severně od zkoumané plochy prochází železniční trať, východně od staveniště vede mezinárodní silnice I/50.

Obr. 7. Holubice. Hrob kultury zvoncovitých pohárů. Foto B. Mikulková.
Fig. 7. Holubice. Bell Beaker culture grave. Photo by B. Mikulková.

Obr. 8. Holubice. Detail výbavy hrobu kultury zvoncovitých pohárů. Foto B. Mikulková.
Fig. 8. Holubice. Detail of Bell Beaker culture grave goods. Photo by B. Mikulková.

Literatura

Čižmář, M., Geislerová, K., Rakovský, I. 1981:
 Rettungsgrabungen auf der Autobahnstrasse Brno –
 Holubice im Jahre 1979 (Bez. Brno-venkov und Vyškov).
Přehled výzkumů 1979, 68–70, obr. 29–31, tab. 11–12.

Summary

Holubice (Vyškov District), “U Cihelen”. A rescue excavation uncovered and examined 21 Bell Beaker inhumation burials (Fig. 7, 8). Ten of the burials were children, 5 were women and 5 were men and the age of one skeleton could not be determined. All the grave pits were oriented approximately east–west. As was customary, the women were buried in a flexed position on their

right side; the men likewise in a flexed position on their left side. The grave goods consisted of pottery. Two wrist guards were found in two male graves (a complete stone wrist guard in grave 806 and a strongly disintegrating bone wrist guard in grave 811).

Blanka Mikulková

Jevišovka (okr. Břeclav)

„Bližní stryk“, parc. č. 1169.

Kultura zvoncovitých pohárů. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum.
 Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o.,
 inv. č. A 93833–A93893.

Lokalizace: S-JTSK – -612666, -1199365

Zatímco v roce 2018 bylo možné v polní trati „Bližní stryk“ povrchově prozkoumat parc. č. 1161 (Trampota 2019), v roce 2020 byly vhodné podmínky k povrchové prospekci na sousední parc. č. 1169, kde se soustřeďuje největší koncentrace prostorových příznaků na základě leteckého snímkování z 3. 6. 2015 (mapy.cz). Byly zde nalezeny keramické fragmenty, štípaná industrie a jedna broušená kamenná sekyrka. Keramika neodpovídá době bronzové, jak bylo publikováno dříve; buď zde byla objevena další komponenta, nebo byla starší chronologická informace o době bronzové mylná. Nově nalezená keramika odpovídá na základě plastické výzdoby nejspíše průvodní keramice kultury zvoncovitých pohárů.

Literatura

Trampota, F. 2019: Jevišovka (okr. Břeclav).
Přehled výzkumů 60(1), 214–215.

Summary

Jevišovka (Břeclav District), “Bližní stryk”. Pottery fragments, chipped artefacts and a small stone axe were discovered during a surface survey. These can most likely be dated to the Bell Beaker culture period.

Kristína Piačková, František Trampota

Jevišovka (okr. Břeclav)

„Malá lada“, „Grundy“.

Kultura zvoncovitých pohárů. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum.
 Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o., př. č. 30/2020.

Lokalizace: S-JTSK – -614096, -1196727

V průběhu roku 2020 prováděli pracovníci Regionálního muzea v Mikulově povrchovou prospekci s cílem zjistit stáří porostových příznaků letecky nasnímaných 3. 6. 2015 (mapy.cz). Poloha „Malá lada“ se nachází v severní části k. ú. Jevišovka, západně od intravilánu Drnholce. Archeologická lokalita se rozkládá na východním svahu výrazného návrší nad soutokem potoků Pastvina a Litobratřického potoka. Již dříve zde byly zjištěny nálezy v souvislosti se stavbou závlahy. Sběratel J. Štětkář zde našel především keramiku z eneolitu, doby bronzové a latě a dále J. Peška zde provedl malý záchranný výzkum, kdy byl objeven narušený únětický hrob. Tyto akce nebyly publikovány a materiál je uložen v Regionálním muzeu v Mikulově pod inv. č. A/M 1040 s pomístním názvem označujícím polní trať „Grundy“.